

СТУДЕНТ ЖАСТАРДЫҢ ӘЛЕУМЕТТЕНУ ПРОЦЕСІНДЕГІ ВОЛОНТЕРЛІК ҚЫЗМЕТТІҢ РӨЛІ

Р.С. Саурбаева

аға оқытушысы

Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық университеті

email: saurbaevaraisa0@gmail.com

Бүгінгі таңда жастардың білім мен еңбекке деген қызығушылықтары әлсіреуде. Жастардың мінез-құлқы, құндылықты бағдарларын таңдаудағы өзгерістер – қоғамның адамгершілік, психикалық және физикалық денсаулығының нашарлауының үрейлі көрсеткіші. Берілген мақалада волонтерлік сияқты жастарды әлеуметтендіру бағыты ерекше маңызға ие.

Мақалада әлеуметтік, мәдени, экономикалық дамудың маңызды институты ретінде, жастарды әлеуметтендірудің тиімді құралы ретінде волонтерлік қызмет қарастырылады. Автор «волонтер» ұғымының мағынасына жан-жақты тоқталып, сонымен қатар мақалада волонтерлік қызмет мәселесін зерттеудің түрлі ғылыми тәсілдерге талдау жасалынып, жастардың волонтерлік қызметке жұмылдырудың басты себептері келтіріледі. Сондай-ақ, студент волонтерлік қызметпен айналысу нәтижесінде меңгеретін, кәсіби саланы одан әрі игеру үшін қажетті негізгі дағдылар келтіріледі.

Түйін сөздер: волонтерлік қызмет, әлеуметтену, жастар, адамгершілік, коммуникативтілік, әлеуметтік белсенділік

Адам жанының және жеке тұлғаның рухани мәселелері көне ойшылдардан бастап, философиялық антропологияның, әлеуметтік философияның, психологияның, педагогиканың және т.б. қазіргі заманғы зерттеушілерге дейінгі ғалымдардың басты назарында болған. Рухани белсенділік білім берудің негізгі интенцияларын дамытудың мағыналық бағытын көрсетеді: сыртқы әлемді тану, өзін-өзі тану, құндылықты ұғыну, қоғам игілігіне қызмет ету. Рухани векторы өзіне ғана емес, қоғамға да пайда әкелетін азаматты қалыптастыруға бағытталған. Волонтерлік – бұл адамдар мен халықтар арасындағы ынтымақтастықты бейнелейтін, неғұрлым әділ және бейбіт қоғам құру жолындағы негізгі адами қажеттіліктерді іске асыруға ықпал ететін қозғалыс. Волонтер (лат. voluntarius-ерікті) – қоғамдық пайдалы қызметпен ерікті және риясыз айналысатын адам.

Қазіргі кезеңде жастарды әлеуметтендіру процесі экстремалды жағдайда өтіп жатыр. Тұрақсыздық, қоғамдағы агрессивтілік, әлеуметтік-құқықтық тұрғыдан аз қорғау, бос уақытты өткізудің коммерциялануы, жастардың білім мен еңбекке деген қызығушылығын жоғалтуы, көптеген мамандықтардың сұранысқа ие болмауы сияқты проблемалар жас ұрпақтың ертеңгі күнге деген сенімсіздігін арттырады. Мұндай өзгерістер жастардың адамгершілік-гуманистік көзқарастарының әлсіреуіне алып келуі мүмкін. Осындай проблемалардың шешу жолы ретінде біз волонтерлік қызметті қарастырып отырмыз. Ең алдымен волонтерлік ұғымының теориялық тұжырымдарына тоқталайық.

Альтруизм, жақсылық, жанашырлық және т.б. сияқты волонтерлік еңбек феномені негізінде жатқан адамгершілік принциптері мен категориялары көптеген зерттеуші-ғалымдардың еңбектерінде қарастырылған. «Альтруизм» ұғымын алғаш рет ғылыми айналымға О.Конт енгізген. Альтруизм адами қарым-қатынасы жүйесіндегі принциптердің бірі ретінде А. Шопенгауэрдің жұмыстарында кездестіруге болады. Азаматтық қоғамдағы еңбек рөлі туралы дискурс шеңберінде әлеуметтік волонтерлікті түсінуде П. Бурдьё, Дж. Коулмен және Р. Путнама концепциялары кеңінен қолданысқа ие болды.

С. И. Ожеговтың сөздігінде «еріктілер – тегін әлеуметтік көмек көрсететін, қызмет көрсету бойынша міндеттерді ерікті түрде орындау, мүгедектерге, ауру және қарт адамдарға ерікті түрде патронаж жасау» деп түсіндіріледі [1].

Адам құқықтарының жалпыға бірдей декларациясына (1948 ж.) және Бала құқықтары туралы халықаралық Конвенцияға (1989 ж.) сәйкес, «кез келген тұлғаның бейбіт қауымдастықтарға еркін бірлесуге құқығы бар» деген қағидатты негізге ала отырып, 1990 жылдың 14 қыркүйегі Парижде Халықаралық еріктілер қауымдастығының 11-ші Конгресінде Декларация қабылданды. Онда волонтерлер қызметінің бітімгерлік сипаты көрсетілген: «1) адамдық қадір-қасиетін құрметтеу, өз тағдырын құруға және өзінің азаматтық құқықтарын жүзеге асыруға оның жеке құқығын тану; 2) әлеуметтік және экологиялық проблемаларды шешу үшін; 3) халықаралық ынтымақтастықты дамытуға жәрдемдесетін неғұрлым ізгілікті және әділ қоғам құру мақсатында» [2].

Қазақ даласында волонтерлік қызметтің ежелден келе жатқан бір түрі ретінде «Асар» екені мәлім. Яғни, бұл ерте уақыттағы «көмек сұраған» адамдарға ерікті түрде көмек көрсету түрі болып табылады. Бір отбасының қолынан келмейтін күрделі немесе көлемді жұмыстарды ақысыз еңбек ету. Асарға шақырушы адам оларға жақсы ас әзірлеп, дастарқан жаю басты міндеті. Міне осылайшы, ежелгі қазақ даласында бұл ерікті көмек беру идеясының таралуындағы алғашқы қадамдар.

Қазақстан Республикасында волонтерлік институттың дамуы тәуелсіздік алғаннан кейінгі алғашқы ҰЕҰ-ң құрылуы қоғамдағы волонтерлік идеясын көмектің жаңа формасы ретінде қалыптасуына ықпал етті. Қазіргі таңда волонтерлік сфера көптеген жетістіктерге жеткеніне қарамастан, әлі күнге дейін одан әрі дамуын қажет етеді. Волонтерлік қызметтің аясын жетілдіру үшін 2016 жылы ҚР Волонтерлік қызмет туралы Заң қабылданды. Елімізде ЭКСПО-2017 Көрменің табысты өтуіне волонтерлік қызметтің маңыздылығы зор болды. Мысалы, көрме аясында Астана қаласынан 2500 астам волонтерлер, Алматы қаласынан 900, ел өңірлерінен 1600 еріктілер жұмылдырылды. Солардың ішінде көп бөлігін студент жастары құрады.

Студенттік кезең – ол білім алушы тұлғаның адами қарым-қатынас мәдениетін және қоғамдық тәжірибені, әлеуметтік нормаларды, әлеуметтік рөлдерді, жаңа қызмет түрлерін және қарым-қатынас түрлерін меңгеру арқылы әлеуметтендірудің барлық кезеңдерінен өтетін ЖОО-да білім алу уақытысын айтамыз. Студенттік жаста әлеуметтендірудің барлық механизмдері жұмыс істейді: бұл студенттің әлеуметтік рөлін меңгеру, «кәсіби маманның» әлеуметтік рөлін меңгеруге дайындығы, еліктеу механизмдері, оқытушылар мен студенттер топтары тарапынан әлеуметтік ықпал ету механизмдері. [3, б. 12]. Демек, студенттердің ерікті іс-әрекетінің әртүрлі формалары тұлға аралық қарым-қатынас саласындағы коммуникативтік үдерістердің дамуымен байланысты. Сонымен қатар, кәсіби білімді қалыптастыру барысында волонтерлік қызмет маңызды рөл атқарады. Болашақ мамандарды волонтерлікке олардың тиімді кәсіби әлеуметтенуіне ықпал ететін практикалық әлеуметтік маңызы бар қызмет ретінде енгізу мәселесі қазіргі уақытта ғалымдардың қызығушылығын тудыруда. Көптеген диссертациялық зерттеулерде, ғылыми жарияланымдарда авторлар волонтерліктің тәрбиелік мүмкіндіктерін, болашақ мамандардың кәсіби-тұлғалық қасиеттерін және құндылықтық бағдарын қалыптастырудағы оның әлеуетін, азаматтық және әлеуметтік белсенділікті дамытуда азаматтық қоғам институттарымен өзара іс-әрекет жасау тәжірибесін зерттейді.

Жастарды әлеуметтендіру процесінде әрбір жеке тұлға мен барлық студенттік қоғамдастықтың рухани-адамгершілік және шығармашылық қызметке белсенді араласпау мүмкін емес. Болашақ мамандардың әлеуметтік маңызы бар ақы төленбейтін қызметке қатысуы оларға тек өз өмірі үшін ғана емес, сонымен қатар жалпы қоғамның әл-ауқатына да жауапкершілікпен қарауға үйретеді, инфантильді және масылдық көңіл-күйдің дамуына жол бермейді.

Волонтерлік қызмет жастар-еріктілердің бойында мейірімділік, жақындарына көмек көрсетуге ұмтылу сияқты қасиеттерді қалыптастыруға ықпал етеді. Әлеуметтік еріктілікке қатысудың маңызды нәтижесі қоғамда, қоршаған әлемде бірдеңені жақсы жаққа өзгерту мүмкіндігі деген түсінік болып табылады. Өз кезегінде, мұндай қажеттілік өзін-өзі құрметтеудің дамуына, өзіне деген сенімділікке, өмірде өз орнын анықтауға, қазіргі және болашақта – адамның жеке тұлға ретінде қалыптасуына негізделген факторларға оң әсерін тигізеді.

Еріктілер акцияларын ұйымдастыруға қатысу студенттердің бойында кәсіби және әлеуметтік-педагогикалық қызметте қажетті көшбасшылық қасиеттерін дамытады: белгілі бір іске тартылу, адамдарды қызықтыра білу, ұйымдастыру қабілеті, мемлекеттік және коммерциялық құрылымдардан және т.б. қолдауға қол жеткізу. Ерікті қызметтер барысында студенттер кәсіби тәжірибені толықтырады, өз ой-өрісін кеңейтеді, мәдени деңгейін арттырады, әлеуметтік интеллект, шығармашылық қабілеттерін және т. б. дамытады. Сонымен қатар, студенттердің волонтерлік қызметке қатысуының маңызды рөлі қосымша кәсіби білім алу мүмкіндігімен және оның тәрбиелік әлеуетімен де байланысты. Жоғарыда айтылғандардың барлығы студенттердің волонтерлік қызметін біз әлеуметтік және педагогикалық үдерістердің жиынтығы ретінде қарастыратын кәсіби әлеуметтендірудің инновациялық құралы ретінде қарастыруға мүмкіндік береді.

Жоғары білім беруді дамытудың қазіргі жағдайларында студент жастарға волонтерлік қызметке белсенді қосылудың ерекше талаптары қойылады. Студент үшін ерікті қызметке қатысу қажетті жалпы мәдени құзыреттілікті қалыптастырудың (гуманитарлық бағыттағы студенттер үшін – жалпы кәсіби құзыреттіліктерді), әлеуметтік тәжірибені, әлеуметтік және іскерлік байланыстарды игерудің, коммуникативтік дағдыларды терендетудің, әлеуметтік орта туралы білімді кеңейтудің маңызды шарты болып табылады.

Қазіргі студент жастардың көп бөлігі азаматтық ұстанымның жоғары деңгейін көрсете

отырып, ірі ерікті жобаларды ұйымдастыруда белсенділік танытуда. С. В. Михайлова өз зерттеуінде еріктілердің уәждерін жас ерекшеліктері қарай анықтады: жастардың болашақ мамандықта өздерін сынап көру, пайдалы байланыстарды іздеу мен табу ниетімен байланысты уәждемесі басым екені анықталды; орта жастағы адамдарда өзін-өзі жетілдіру қажеттілігі бірінші орынға шығады, ал үлкен жастағы адамдарда – аяушылық, мейірімділік және қамқорлық көрсетуді алға тартады [4]. С. Азарова қойылған мақсаттар бойынша волонтерлік қызметтің уәждерін бөліп көрсетеді: компенсаторлы уәждер (өз проблемаларын шешу, жауап көмегін күту, өз көңіл-күйін жақсарту, жалғыздық сезімін жеңу), идеалистік уәждер (қоғамдағы өзгерістерге ықпал ету, әлеуметтік пайдалы болу, мұқтаж адамдарға көмектесу, қайырымдылыққа жауап беру, белгілі бір проблемамен күресу, басқа тұлғаның әл-ауқатын жақсарту, сондай-ақ моральдық борыш пен көңіл-күй), пайда әкелетін уәждер (пайдалы байланыстарға қол жеткізу, мансап жолында өзін сынау, қосымша білім, білік және дағды алу, тәжірибені кеңейту), тұлғалық өсу уәждері (өзін-өзі жүзеге асыру, өзін-өзі жетілдіру, өзін-өзі тану), әлеуметтік байланыстарды кеңейту себептері (басқа адамдармен қарым-қатынас жасау қажеттілігі, жай ғана қарым-қатынас жасау ниеті) [5, 28]. Ал, М. С. Яницкий зерттеу барысында волонтерлік топтарда көшбасшылық позицияларда өзіне сенімділік, рухани еркіндік, даму және өзін-өзі жетілдіру, өміршеңдік, білім мен көзқарастың кеңдігі сияқты белгілі психологиялық сипаттамаларға ие тұлғалар қалыптасатынын анықтады. Мұндай топтағы еріктілер үшін материалдық және көпшілікке танылу құндылықтары маңызды болып табылмайды. Сонымен қатар, мұндай құндылықтарға орындаушылық және тәртіптілік, ұқыптылық және т. б. жатқызуға болады [6].

Шетелдік зерттеуші Сильва волонтерлік қызметті діни контексте қарастырып, дін мен отбасыны еріктілік туралы шешім қабылдаудың орталық элементтері ретінде анықтады [7]. Хилл мен Ден Далк діни ілімдері бар мектеп оқушылары еріктілікке бейім болады деп пайымдайды, (әсіресе протестант болса). Олар лютерандық әйелдер тобында жеке мотивация және көмек көрсету ниетінің ерекшеліктерін көрсетіп, осындай бейресми жұмысты тек ләззат алу үшін жасайтындығын және осындай жұмыстардың маңыздылығын атап өтті [8].

А.А. Клепикованың еріктілік – бұл өтеусіз және әлеуметтік бағыттылық қағидаттарына негізделген қызмет деген пікірімен де келісуге болады. Бұл ретте еріктілер әлеуметтік саясат пен әлеуметтік қатынастарды ізгілендірудің маңызды агенттері болып табылады [9].

С.Г. Климованың зерттеулері адамдардың ерікті іс-әрекетінің себептері, демек, оның мотивация механизмі қандай ішкі немесе сыртқы ынтымақтастыққа сүйенетініне байланысты екенін көрсетті. Ішкі ынтымақтастық кезінде адамдардың ерікті іс-әрекетінің себептері мынадай құндылықтар бола алады: өзін-өзі көмек (өзін көмекке мұқтаж сияқты адамдарға көмек), интеграция (байланыстар шеңберін кеңейту), табысқа ұмтылу, қосымша жағымды эмоциялар және т.б. Сыртқы ынтымақтастық кезінде ерікті бірлескен әрекет негіздері бөтен адам өмірінің моральдық құндылығы, сенім және жанашырлық болып табылады [10].

Сонымен бірге, Н.В. Губина волонтерлікпен айналысатын және айналыспайтын жастар арасында әлеуметтанулық зерттеу жүргізді. Зерттеу нәтижесі бойынша жастардың әлеуметтік белсенділік танытуға дайындық индексі «волонтермен айналыспайтындарға» қарағанда волонтерлермен айналысатын жастардың үлесі әлдеқайда жоғары. Жастарды және еріктілерді әлеуметтік белсенділікке итермелейтін себептерді зерттей келе, еріктілер үшін адамдарға көмек көрсету ниеті басты себеп болып табылатындығын (67%) анықталды, бұл жоғарыда теориялық зерттеулерде анықтағандай ерікті қызметтің басты мотивімен сәйкес келеді. «Волонтерлер еместердің» басты себептері – ол нақты өмірлік мәселелерді шешу (61%), яғни жеке қызығушылық болып табылды. Ал «адамдарға көмек» үшінші орында (32%) тұрды. Бұл еріктілердің көп дәрежеде ынтымақтастық пен жанашырлық сезімдері дамығанын көрсетеді.

Зерттеу нәтижесінде, волонтерлікпен айналысудың бірнеше проблемалары да анықталды. Бірінші проблема – жоғары «тұрақсыздық». Негізінен жастардың көп бөлігі мәжбүр ету арқылы волонтерлік қызметті (мысалы, мектептерде, ЖОО-да) жүзеге асырады, сондықтан өз қызметі үшін материалдық (ақша, сыйлықтар және т.б. түрінде) немесе әкімшілік (сабақтарда ынталандыру бағасы, қосымша демалыс және т. б. түрінде) өтемақы алғысы келетінін көрсетті. Күтіліп отырған сыйақыларын алмаған жағдайда, волонтерлікпен айналысуды тоқтатады.

Екінші проблема, қажетті, әлеуметтік-бағдарлы жұмыстар аз жүргізілуде және онда жүйелілік жоқ.

Сұралып отырған волонтерлер проблемалардың ішінде мыналар аталды: еріктілерді тарту қиындығы; осы қызмет түріне немқұрайлы қарауы; ерікті клубтар басшыларының жиі ауысуы; кейбір волонтерлік жобаларды іске асырудағы қиындықтар; еріктілер кітапшаларының нақты

маңызының болмауы; мұқтаж адамдарға көмек көрсетуге бағытталған іс-шаралар санының жеткіліксіздігі; еріктілердің өз қызметін пиар үшін пайдалануы [11].

Кез келген қызметтің пайда болуы мен тиімділігі көбінесе адамның жеке ерекшеліктеріне байланысты. Сонымен қатар, адамның жеке ерекшеліктері өзі айналысатын қызмет түріне әсер етеді. Нәтижесінде адамның жеке басын құрайтын туа біткен және жүре пайда болған қасиеттер пайда болады.

Тұжырымдай келе, жалпы волонтерлік процесі осындай іспен айналысатын адамдардың өздеріне пайда әкелуі мүмкін.

Біріншіден, волонтерлер тәжірибе мен білім жинайды, пайдалы дағдыларды меңгереді, бұл болашақта мамандық таңдауға, жұмысқа орналасуға әсер етуі мүмкін.

Екіншіден, еріктілердің жұмысқа тартылуы көмекке мұқтаж адамдармен, көмекті көрсететін адамдармен, сондай-ақ көмек көрсетуді ұйымдастырушы болып табылатын адамдармен жеке байланыс орнатуды білдіреді. Бұл жағдайда адам өзінің қарым-қатынас жасауға деген әлеуметтік қажеттілігін ғана қанағаттандырмайды, сонымен қатар өзінің мансаптық өсуіне ықпал етеді. Жоғарыда атап өткендей, сонымен қатар, бұл қызмет түрі коммуникативтік дағдыларды дамытады.

Үшіншіден, кейбір еріктілер үшін әлеуметтік қызметтің бұл түрі өзін жеке тұлға ретінде қалыптасуға көмектеседі. Әлеуметтік маңызы бар функцияны орындай отырып, адам өзінің қоғамға пайда әкелетінін сезінеді. Әсіресе студент-жастар еріктілер үшін өте маңызды болып табылады.

Төртіншіден, волонтерлік еріктілердің денсаулығына оң әсер етеді. Мысалы, АҚШ зерттеушілерінің мәліметтеріне сәйкес, волонтерлік жұмыстарға айтарлықтай уақыт бөліп отырған адамдар, волонтерлік акцияларға қатыспайтындарға қарағанда, ұзақ өмір сүреді, қозғалыс қабілеттерінің жоғары деңгейіне ие, сондай-ақ депрессия мен күйзеліске сирек ұшырайды [12].

Бесіншіден, волонтерлік қызмет жастар ортасында адамгершілік тәрбие қызметін атақарады, сонымен қатар, азаматтық, қайырымдылық, әділдік, адамгершілік сияқты фундаментальді құндылықтардың жаңғыртады.

Қорытындылай келе, жоғары оқу орындарында волонтерлік қызметті құру кезінде өңірлік компонентті және нақты жоғары оқу орны түлектерінің одан әрі кәсіби қызметінің ерекшелігін ескере отырып, еріктілер қозғалысын дамыту бағдарламаларын құру қажет. ЖОО-ның педагогикалық процесіне енгізілген кәсіби волонтерлік (аудиториялық және аудиториядан тыс қызмет) студенттердің дүниетанымын қалыптастыруға, мәдени деңгейді арттыруға, әлеуметтік интеллектісі мен шығармашылық қабілеттерін дамытуға және таңдаған мамандығы бойынша жұмыс тәжірибесін алуға ықпал етеді.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Ожегов С. И., Шведова Н. Ю. Толковый словарь русского языка: 80000 слов и фразеологических выражений / Российская академия наук. Институт русского языка им. В.В. Виноградова – 4-е изд., дополненное. – М.: ООО «ИТИ ТЕХНОЛОГИИ», 2003. – С. 94.
2. Всеобщая декларация добровольцев. [Электронды ресурс] – Қолжетімді режим. – URL: https://www.google.ru/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=2ahUKEwinq4jT9_vgAhXhk4sKhdAhDaAQFjACegQICBAC&url=http%3A%2F%2Fwww.dobro39.ru%2Ffiles%2Fnormativno_pravovye_akty%2Fvseobwaya_deklaraciya_dobrovol_cev.doc&usg=AOvVaw27_M3Sj7TKnXmOUZm2YqPh
3. Гуничева Е. Л. Управление развитием лидерских качеств активности как фактор формирования системы студенческого самоуправления // Социально-экономические и технические системы: исследование, проектирование, оптимизация. – 2007. – № 7. – С. 12.
4. Михайлова С. В. Десять советов по работе с добровольцами руководителю общественной организации [Электронный ресурс]. URL: <http://www.sam.fizteh.ru/people/10sovetovNKO>.
5. Азарова Е. С. Психологические детерминанты и эффекты добровольческой деятельности: автореф. дис. ... канд. псих. наук. Хабаровск, 2008. С. 28–36.
6. Яницкий М. С. Ценностное измерение массового сознания. Новосибирск : Изд-во СО РАН, 2012. 237 с.
7. Silva, J. O. (2004b). Voluntário: quem é, por que é e por que deixa de ser. In J. O. Silva. Novo voluntariado social: teoria e ação (pp. 113-135). Porto Alegre: Dacasa.
8. Hill, J. P., & den Dulk, K. R. (2013). Religion, volunteering, and educational setting: the effect of youth schooling type on civic engagement. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 52(1), 179-197
9. Клепикова А.А. Добровольцы благотворительной организации в государственном учреждении для людей с тяжелой инвалидностью: конструкты волонтерства и профессионализма, *Журнал исследований социальной политики*, 3, 391–416 (2011);
10. Климова С. Г. Идеи и практики солидарности в добровольческом движении, *Социс*, 6, 32-41 (2013)

11. Губина Н. В., Долотказина Э. Р. Волонтерство как форма социальной активности населения // <https://cyberleninka.ru/article/n/volontyorstvo-kak-forma-sotsialnoy-aktivnosti-naseleniya>
12. Brown, S., Nesse, R. M., Vonokur, A. D., & Smith, D. M. (2003). "Providing Social Support May Be More Beneficial than Receiving It: Results from a Prospective Study of Mortality." *Psychological Science*, 14(4): 320–327.

РОЛЬ ВОЛОНТЕРСТВА В СОЦИАЛИЗАЦИИ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ

Р.С. Саурбаева

ст. преподаватель

Казахский государственный женский педагогический университет, Алматы, Казахстан
email: saurbaevaraisa0@gmail.com

На сегодняшний день теряется интерес молодежи к знаниям и труду. Данные изменения в мотивации поведения, выборе ценностных ориентаций молодежи – тревожный показатель ухудшения нравственного, психического и физического здоровья общества. Для нашей работы особенное значение имеет такое направление социализации молодежи как волонтерство.

В данной статье рассматривается волонтерская деятельность как важный институт социального, культурного, экономического развития, как важный компонент процесса социализации студенческой молодежи. Автор делает попытку раскрыть понятие «волонтер», анализируются различные научные подходы к исследованию значения волонтерства, перечислены мотивы волонтерской деятельности. Также представлены основные навыки, которые приобретает студент, работая волонтером, их значимость для дальнейшего освоения профессиональной сферы.

Ключевые слова: волонтерская деятельность, социализация, молодежь, нравственность, коммуникативность, социальная активность

THE ROLE OF VOLUNTEERING IN THE SOCIALIZATION OF STUDENTS

R.S. Saurbayeva

Senior lecturer

Kazakh State Women's Teacher Training University, Almaty, Kazakhstan,
email: saurbaevaraisa0@gmail.com

Today the interest of young people to knowledge and work is lost. These changes in the motivation of behavior, the choice of value orientations of young people is an alarming indicator of the deterioration of moral, mental and physical health of society. For our work, such areas of youth socialization as volunteering are of particular importance.

This article considers volunteer activity as an important institution of social, cultural, economic development, as an important component of the process of the youth socialization. The article reveals the concept of «volunteer», analyzes various scientific approaches to the study of the value of volunteering, and the motives of volunteer activity. Also presented are the basic skills that a student acquires while working as a volunteer, their importance for the further development of the professional sphere.

Key words: volunteer activities, socialization, youth, morality, communication, social activity

Редакцияға 18.03.2019 қабылданды.